

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2023 r.
w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.),
sprawy **R. M.**,
skazanego z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw.
z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku
z dnia 5 maja 2022 r., sygn. V Ka 2517/21,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku
z dnia 18 grudnia 2020 r., sygn. II K 451/17,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego R. M. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. (...), Kancelaria Adwokacka w S., kwotę 720 zł, w tym 23% VAT, tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu R. M., w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 18 grudnia 2020 r. (sygn. akt II K 451/17) R.M. został uznany winnym czynów z art. 56 §1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w

zw. z art. 9 § 3 k.k.s., z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 76 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. i innych, za które wymierzono mu łączną karę grzywny 1080 stawek dziennych po 250 zł każda oraz karę 2 lat pozbawienia wolności.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 5 maja 2022 r. (sygn. akt V Ka 2517/21) wyrok Sądu i instancji zmieniono w ten sposób, że:

1. uchylono rozstrzygnięcia zawarte w punktach I, II, III, IV, VII, IX, XI, XII zaskarżonego wyroku;
2. ustalono, że przestępstwo zarzucane oskarżonemu R. M. w punkcie IX aktu oskarżenia stanowiło występku z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.;
3. ustalono, że przestępstwo zarzucane oskarżonemu R. M. w punkcie XI aktu oskarżenia stanowi współukarany czyn uprzedni w stosunku do przestępstwa zarzucanego oskarżonemu w punkcie I aktu oskarżenia, wyczerpujący znamiona występuku z art. 62 § 2 k.k.s. i w konsekwencji czynu opisane w punktach I i XI aktu oskarżenia stanowią jeden czyn zabroniony z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. o znamionach opisanych w punkcie I aktu oskarżenia;
4. ustalono, że przestępstwo zarzucane oskarżonemu R. M. w punkcie XII aktu oskarżenia stanowi współukarany czyn uprzedni w stosunku do przestępstwa zarzucanego oskarżonemu w punkcie III aktu oskarżenia, wyczerpujący znamiona występuku z art. 62 § 2 k.k.s. i w konsekwencji czynu opisane w punktach III i XII aktu oskarżenia stanowią jeden czyn zabroniony z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. o znamionach opisanych w punkcie III aktu oskarżenia;
5. ustalono, że przestępstwo zarzucane oskarżonemu R. M. w punkcie XIII aktu oskarżenia stanowi współukarany czyn uprzedni w stosunku do przestępstwa zarzucanego oskarżonemu w punkcie V aktu oskarżenia, wyczerpujący znamiona występuku z art. 62 § 2 k.k.s. i w konsekwencji czynu opisane w punktach V i XIII aktu oskarżenia stanowią jeden czyn zabroniony z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 62

§ 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. o znamionach opisanych w punkcie V aktu oskarżenia;

6. stosując na podstawie art. 2 § 2 k.k.s. ustawę karną w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2017 r. oskarżonego R. M. uznano za winnego popełnienia zarzucanych mu w punktach I, III, VII i IX aktu oskarżenia występków skarbowych z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., skazano go za te przestępstwa i za to na podstawie art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt. 3 i § 4 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 k.k.s. i wymierzono karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wymiarze 700 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 250 złotych;

7. stosując na podstawie art. 2 § 2 k.k.s. ustawę karną w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2017 r. oskarżonego R. M. uznano za winnego popełnienia zarzucanych mu w punktach II i IV aktu oskarżenia występków skarbowych z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 76 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., skazano go za te przestępstwa i za to na podstawie 19 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt. 3 i § 4 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 k.k.s. wymierzono karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywny w wymiarze 500 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 250 złotych;

8. stosując na podstawie art. 2 § 2 k.k.s. ustawę karną w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2017 r. na podstawie art. 40 § 1 i 3 k.k.s. w zw. z art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 1 k.k.s. połączono orzeczone wobec oskarżonego R.M. kary pozbawienia wolności i kary grzywny i orzeciono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną w wymiarze 1000 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 250 złotych.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Od powyższego orzeczenia kasację wniósł obrońca skazanego, zarzucając wyrokowi:

„1/ rażące naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 424, art. 433 par. 2 i art. 457 par. 3 k.p.k. polegające w szczególności na nierozważeniu lub nienależytym a często pozornym rozważeniu wszystkich zarzutów wskazanych w apelacji i sporządzeniu uzasadnienia wyroku z rażącym naruszeniem wymagań ustawowych, co praktycznie uniemożliwia kontrolę orzeczenia, w tym niewystarczające wyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia oraz zastosowaniu ustawy karnej w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2017 r.

2/ rażące naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 433 w zw. z art. 455 k.p.k. polegające na rozpoznaniu sprawy ponad granice zaskarżenia oraz stawianych zarzutów poprzez uchylenie pkt I,II,III,IV, VII i IX wyroku oraz skorygowania podstawy prawnej stawianych skazanemu zarzutów w sytuacji gdy zgodnie z treścią wyroku apelacja Prokuratora została skierowana na niekorzyść oskarżonego w zakresie pkt 1,2,3,4,7 i 12 wyroku jedynie w zakresie zarzutu rażącej niewspółmierności w zakresie kar jednostkowych oraz kary łącznej, natomiast Sąd odwoławczy dokonał zmiany kwalifikacji prawnej czynów na niekorzyść nie dokonując tego w oparciu o treść art. 455 k.p.k., nie informując skazanego o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu oraz dokonał jej wbrew przepisowi art. 455, który zabrania poprawiania kwalifikacji prawnej czynu na niekorzyść skazanego w sytuacji gdy nie wniesiono w tym zakresie na jego niekorzyść środka odwoławczego,

3/ rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia - art. 523 § 1 k.p.k. - polegające na tym, że Sąd Okręgowy wbrew przepisowi art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. nie rozważył wszechstronnie i wnikliwie oraz wyczerpująco zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego obraży przepisów prawa materialnego, tj. art. 44 par. 1 k.k.s. w zw. z art. 27 k.k.s., 56 par. 1 k.k.s., 76 par. 1 k.k.s., 62 k.k.s. w zw. z art. 4 k.k.s. tj. zarzutu przedawnienia karalności czynów zarzucanych skazanemu, pomimo zmian w zakresie karalności czynów do dnia 17 grudnia 2015 r. w sytuacji kiedy wszechstronna oraz rzetelna analiza tego zarzutu winna prowadzić do uwzględnienia tego zapisu oraz umorzenie postępowania,

4/ rażąco naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia - art. 523 § 1 k.p.k. - polegające na tym, że Sąd Okręgowy wbrew przepisowi art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. nie rozważył wszechstronnie i wnikliwie oraz wyczerpująco zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego, zaś podzielił pogląd wyrażony w apelacji oskarżyciela publicznego co do „rażącej niewspółmierności orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności która do kara jawi się jako rażąca niewspółmierna biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności sprawy, postawę oraz warunki osobiste skazanego, w tym przede wszystkim jego wiek.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Na wstępie zaznaczyć wypada, że zarzuty kasacyjne zawarte w pkt 1 są powtórzeniem zarzutów apelacyjnych jedynie zmodyfikowanych przez odwołanie się do art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Wszystkie kwestie podnoszone w kasacji były przedmiotem rozpoznania przez Sąd odwoławczy, zatem stanowić będzie ono punkt odniesienia dla oceny skuteczności kasacji. Nadto zarzut 1 nie został należycie uzasadniony, ale sprowadza się do zacytowania kilku wybranych orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczących standardu kontroli odwoławczej.

Podkreślić w tym miejscu należy, że rażąco naruszenie prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, zachodzi wówczas, gdy jest ono niewątpliwe i oczywiste, przy czym chodzi tutaj nie tyle o łatwość stwierdzenia danego uchybienia, ile o jego rangę i natężenie stopnia nieprawidłowości oraz zasadniczy wpływ tego uchybienia na treść orzeczenia odwoławczego (podobnie Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 29 maja 2012 r., II KK 106/12, OSNKW 2012). Kasacja, zwłaszcza z uwagi na konieczność jej sporządzenia przez podmiot profesjonalny, nie może sprowadzać się jedynie do wykazania niezadowolenia z prawomocnego rozstrzygnięcia sądu, ale wskazać konkretnie wady orzeczenia,

których charakter jest tak dalece widoczny, że pomimo prawomocności tegoż rozstrzygnięcia musi ono zostać wzruszone.

Co do zarzutu 2 – rację ma Prokurator podkreślając, że nie zmaterializowały się negatywne przesłanki zastosowania art. 455 k.p.k., gdyż Sąd odwoławczy nie zmieniał ustaleń faktycznych w sprawie. Ingerencja Sądu odwoławczego odbyła się de facto na korzyść skazanego, gdyż Sąd ten uznał część czynów za współukarane przestępstwa uprzednie bazując na niezmienionym materiale dowodowym. Orzekanie poza granicami środka zaskarżenia, w rozumieniu przepisu art. 455 k.p.k., dotyczy tylko takiej sytuacji, gdy w opisie przypisanego czynu sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych co do rzeczywiście wypełnionych znamion czynu zabronionego, lecz błędnie wskazał przepis ustawy, pod który czyn ten podpada a zatem o "oczywisty błąd" co do kwalifikacji prawnej (postanowienie SN z 28.04.2020 r., IV KK 198/19, LEX nr 3260369).

W odniesieniu do zarzutu 3 – Sąd odwoławczy obszernie odniósł się do zarzutu, który był już stawiany w apelacji. Kluczowe jest uznanie, jak należy ocenić czas popełnienia czynu zabronionego w przypadku zachowań charakteryzujących się ciągłością. Sąd Najwyższy podziela stanowisko Sądu odwoławczego i konsekwencje z niego płynące. Skarżący w tym zakresie nie przedstawił merytorycznej argumentacji, która mogłaby zostać skutecznie przeciwstawiona tej zaprezentowanej w uzasadnieniu wyroku Sądu II instancji.

Z kolei zarzut 4 dotyczący braku rozpoznania apelacji do kary jest nietrafny, gdyż brakuje w nim jakiegokolwiek argumentacji. Sprowadza się jedynie do wskazania, że zarzut rażącej niewspółmierności kary z apelacji prokuratorskiej został błędnie oceniony. Trudno zatem uznać tak postawiony zarzut za skuteczny na etapie kasacyjnym.

WZ

[ms]

